

XIV. 0 διεθνιστικός χαρακτήρας του αγώνα κατά του ιμπεριαλιστικού πολέμου και η σοσιαλ-πατριωτική φύση της σταλινικής θεωρίας του «σοσιαλισμού σε μια μόνο χώρα»

Μετάφραση Αλέξης Λιοσάτος.

{ΣΤΜ: Πρόκειται για το 14ο κεφάλαιο του βιβλίου «0 αντι-ιμπεριαλισμός στην εποχή του μεγάλου ανταγωνισμού ισχύος (-οι παράγοντες πίσω από τον επιταχυνόμενο ανταγωνισμό μεταξύ ΗΠΑ, Κίνας, Ρωσίας, ΕΕ και Ιαπωνίας-Μια κριτική στην ανάλυση της Αριστεράς και ένα περίγραμμα της μαρξιστικής προσέγγισης) » του Μίχαελ Πρόεμπσταϊν, γενικού γραμματέα της RCIT.}

Σημείωση της συντακτικής επιτροπής: Το ακόλουθο κεφάλαιο περιέχει διάφορα στοιχεία. Για τεχνικούς λόγους, αυτά μπορούν να προβληθούν μόνο στην σε μορφή pdf έκδοση του βιβλίου που μπορείτε να κατεβάσετε εδώ. [download](#)

Είναι επίσης απαραίτητο να επισημάνουμε επιπρόσθετους παράγοντες που καθιστούν υποχρεωτικό να βλέπουμε το προλεταριάτο ως διεθνή τάξη και ως εκ τούτου τον ταξικό αγώνα ως διεθνούς χαρακτήρα από τη φύση του. Οι μαρξιστές πάντοτε επέμεναν ότι ο καπιταλισμός γενικά και ο μονοπωλιακός

καπιταλισμός (δηλαδή ο καπιταλισμός στην εποχή του ιμπεριαλισμού), ειδικότερα, μπορούν να κατανοηθούν μόνο ως ένα παγκόσμιο πολιτικό και οικονομικό σύστημα. Οι πολιτικές και οικονομικές σχέσεις σε κάθε χώρα δεν μπορούν, από μαρξιστική άποψη, να πηγάζουν μόνο από εσωτερικούς παράγοντες. Ο ιμπεριαλισμός δεν αποτελεί ένα σύνολο εθνικών κρατών και οικονομιών που συνδέονται μεταξύ τους. Είναι περισσότερο η παγκόσμια οικονομία και η παγκόσμια πολιτική είναι οι καθοριστικές κινητήριες δυνάμεις. Δρουν ως χωνευτήρι για τους εθνικούς παράγοντες, σχηματίζοντας μια ανεξάρτητη ολότητα που εγείρεται πάνω από τα εθνικά κράτη και επιβάλλεται σε αυτά. Η συνδυασμένη και ανισόμερη ανάπτυξη του παγκόσμιου καπιταλισμού συνάδει με τις δεδομένες τοπικές ιδιαιτερότητες μιας χώρας και συγχωνεύεται με την ιδιαίτερη εθνική δυναμική των πολιτικών και οικονομικών σχέσεων αυτού του κράτους. [1]

Ο Μαρξ το επισήμανε ήδη στα κείμενά του «Grundrisse», την «προεργασία» του για το Κεφάλαιο:

“Στην παγκόσμια αγορά η σύνδεση της κάθε χώρας με τις άλλες, αλλά ταυτόχρονα και η ανεξαρτησία αυτής της σχέσης από αυτές, έχει εξελιχθεί σε τέτοιο σημείο ώστε η διαμόρφωσή της ήδη να εμπεριέχει τις προϋποθέσεις για την υπέρβασή της.” [2]

Αργότερα, ο Τρότσκι επεξεργάστηκε συστηματικά αυτές τις βασικές ιδέες και ανέπτυξε τη θεωρία της διαρκούς επανάστασης. Τόνιζε ότι κανείς δεν πρέπει να ξεκινά με την εθνική οικονομία αλλά με τον κόσμο ως ολότητα. Ο Τρότσκι υπογράμμισε σωστά τη σημασία της παγκόσμιας αγοράς. Το ίδιο ισχύει και για το γήπεδο της πολιτικής.

«Ο μαρξισμός εκκινεί από την παγκόσμια οικονομία, την οποία αντιμετωπίζει όχι ως άθροισμα των εθνικών μερών, αλλά ως μια ισχυρή και ανεξάρτητη πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί μέσα από τον διεθνή καταμερισμό της εργασίας και την παγκόσμια αγορά, η οποία στην εποχή μας κυριαρχεί αγέρωχα πάνω τις εθνικές αγορές . “[3]

Αν κοιτάξουμε στις εξελίξεις στην παγκόσμια οικονομία τις τελευταίες δεκαετίες μπορούμε να δούμε μια πλήρη δικαίωση της μαρξιστικής πρόβλεψης του όλο και πιο κυρίαρχου ρόλου της παγκόσμιας αγοράς. Η παγκοσμιοποίηση έχει οδηγήσει στη υπερμεγέθυνση- συγκριτικά με την παγκόσμια παραγωγή – των εξαγωγών και εισαγωγών των παγκόσμιων αγαθών. Ομοίως, οι εξαγωγές κεφαλαίου αυξήθηκαν σημαντικά σε σύγκριση με τη συνολική παγκοσμίως συσσώρευση κεφαλαίου.

Όπως έχουμε επισημάνει αλλού, τα μονοπώλια οδηγούνται σε μεγαλύτερη διεθνοποίηση με τη μείωση του ποσοστού κέρδους στις εγχώριες αγορές τους και σε μια τόσο μεγάλη κεφαλαιακή συσσώρευση κεφαλαίου που οι εθνικές αγορές από μόνες τους είναι πολύ μικρές για αυτούς. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι τεράστιες επενδύσεις στις ολοένα και μεγαλύτερες παραγωγικές εγκαταστάσεις που απαιτούνται από τον ίδιο τον ανταγωνισμό απαιτούν μια ολοένα και μεγαλύτερη αγορά για την πραγματοποίηση κερδών. Αυτό οδηγεί επίσης στην μεταφορά μέρους της παραγωγής στο εξωτερικό προς εύρεση φθηνότερης εργασίας στον πλανήτη. Η σύγχρονη τεχνολογία και τα φθηνά μεταφορικά έξοδα συμβάλλουν στη διαδικασία αυτή. Το καταγκαστικό άνοιγμα των αγορών σε ολόκληρο τον κόσμο συμβαδίζει με αυτό. Το αποτέλεσμα αυτής της εξέλιξης είναι ότι, τα τελευταία 25 χρόνια, η εξαγωγή κεφαλαίου έχει γίνει πολύ πιο σημαντική τόσο για τα ιμπεριαλιστικά κράτη όσο και για τον ημιαποικιακό κόσμο ». [4]

Ας το εξηγήσουμε αυτό με δύο σχήματα. Όπως δείχνουμε στο Σχήμα 33, η εξαγωγή κεφαλαίου (που εκφράζεται με τις Άμεσες Ξένες Επενδύσεις) και η πλήρης ενιαιοποίηση της παγκόσμιας αγοράς έχουν φτάσει, μέσω αυτού του φαινομένου, σε επίπεδα χωρίς προηγούμενο ποτέ στην ιστορία του καπιταλισμού.

Σχήμα 33. Παγκόσμιες ροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ (%), 1880-2000 [\[5\]](#)

Ομοίως παρουσιάζουμε στο Σχήμα 34 τον βαθμό στον οποίο το παγκόσμιο εμπόριο έχει αυξηθεί – σε σχέση με την παγκόσμια

παραγωγή – σε όλη την ιστορία του καπιταλισμού από το 1820 μέχρι σήμερα.

Σχήμα 34. Οι παγκόσμιες εξαγωγές ως ποσοστό του παγκόσμιου ΑΕΠ, 1820-2013 [6]

Από μια τέτοια παγκόσμια σκοπιά του καπιταλισμού προκύπτει ότι οι μαρξιστές βασίζονται σε μια παγκόσμια οπτική του προλεταριάτου και, ως εκ τούτου, σε μια παγκόσμια αντίληψη για τον ταξικό αγώνα. Αυτό έχει προφανή «διαταύτα» για την πολιτική της εργατικής τάξης γενικότερα και ειδικότερα για τις αντιπολεμικές και αντιιμπεριαλιστικές τακτικές της. Μια τέτοια αντίληψη έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη ρεφορμιστική θεωρία του «σοσιαλισμού σε μια μόνο χώρα» που αναπτύχθηκε από τους σταλινικούς, που την αντιπαραθέτουν στη διεθνιστική στρατηγική που αναπτύχθηκε από τον Λένιν και τους Μπολσεβίκους και αργότερα υποστηρίχθηκε από την Τέταρτη Διεθνή του Τρότσκι. Αυτή η σταλινική θεωρία ισχυριζόταν ότι ο σοσιαλισμός, δηλ. μια κοινωνία ευημερίας με υψηλότερο βιοτικό επίπεδο για τον πληθυσμό από ότι μπορεί να προσφέρει ο καπιταλισμός, μπορεί να οικοδομηθεί σε μία χώρα χωρίς τη νίκη της εργατικής τάξης σε άλλες χώρες. Από αυτή τη θεωρία προέκυπτε ότι η εξωτερική πολιτική της Σοβιετικής Ένωσης και επομένως η πολιτική της Κομμουνιστικής Διεθνούς δεν έπρεπε πλέον να εξυπηρετεί το στόχο της διεθνοποίησης της επανάστασης, αλλά να συμβάλλει στην οικοδόμηση του «σοσιαλισμού» στη Σοβιετική ΕΣΣΔ.

Ο Τρότσκι συνόψισε την αντίθεση μεταξύ των δύο θεωριών στο βιβλίο του για τη διαρκή επανάσταση με τα ακόλουθα λόγια:

«Ακριβώς εδώ βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τις δύο αμοιβαία αποκλειόμενες απόψεις: τη διεθνιστική επαναστατική θεωρία της διαρκούς επανάστασης και την εθνικο-ρεφορμιστική θεωρία του σοσιαλισμού σε μια χώρα. Όχι μόνο η καθυστέρηση της Κίνας, αλλά σε γενικές γραμμές καμία χώρα στον κόσμο δεν μπορεί να οικοδομήσει τον σοσιαλισμό μέσα στα δικά της εθνικά όρια: οι «ανεπτυγμένες παραγωγικές δυνάμεις που υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα αντιστέκονται σε αυτή τη λογική, όπως και οι δυνάμεις

που είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένες για την εθνικοποίηση της οικονομίας τους. Η δικτατορία του προλεταριάτου στη Βρετανία, για παράδειγμα, θα συναντήσει δυσκολίες και αντιφάσεις, διαφορετικού χαρακτήρα, είναι αλήθεια, αλλά ίσως όχι μικρότερες από εκείνες που θα αντιμετωπίσει η δικτατορία του προλεταριάτου στην Κίνα. Η υπέρβαση αυτών των αντιφάσεων είναι δυνατή και στις δύο περιπτώσεις μόνο μέσω της διεθνούς επανάστασης. Αυτή η άποψη δεν αφήνει περιθώρια για το ζήτημα της «ωριμότητας» ή της «ανωριμότητας» της Κίνας για τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό. Αυτό που παραμένει αναμφισβήτητο εδώ είναι ότι η καθυστέρηση της Κίνας καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την αποστολή της προλεταριακής δικτατορίας. Αλλά επαναλαμβάνουμε: Η ιστορία δεν εξελίσσεται κατά παραγγελία και το κινεζικό προλεταριάτο δεν έχει άλλη επιλογή ». [7]

Τι σημαίνει αυτό για τον επαναστατικό αγώνα ενάντια στην ιμπεριαλιστική επιθετικότητα και τον πόλεμο;

Οι σταλινικοί, πιστεύοντας στο ενδεχόμενο εθνικά απομονωμένων νίκων της εργατικής τάξης που διαρκούν, καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι είναι δυνατό να οικοδομηθεί ο σοσιαλισμός σε μια μόνο χώρα, αν μόνο η εργατική τάξη κατορθώσει να αποτρέψει την ιμπεριαλιστική αστική τάξη από το να επέμβει και να επιτεθεί στη σοσιαλιστική χώρα. Αγνόησαν τη θεμελιώδη αλήθεια, που διατύπωνε ο Λένιν και πολλοί άλλοι μαρξιστές, ότι ο πόλεμος είναι αναπόφευκτος στον καπιταλισμό και ότι οι ιμπεριαλιστές δεν πρόκειται ποτέ και δεν μπορούν ποτέ να συνυπάρχουν ειρηνικά με ένα εργατικό κράτος. Ως εκ τούτου, οι ιμπεριαλιστές προκάλεσαν τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, τον Πόλεμο της Κορέας, τον πόλεμο του Βιετνάμ και τον Ψυχρό Πόλεμο μεταξύ της Δύσης και της ΕΣΣΔ μέχρι την κατάρρευση του τελευταίου το 1989-91.

Ως τακτική συνέπεια της λανθασμένης θεωρίας τους, οι σταλινικοί κήρυξαν τη δυνατότητα της «εξουδετέρωσης της παγκόσμιας μπουρζουαζίας», δηλ. της δυνατότητας να ασκήσουν πίεση σε αυτήν ώστε να σταματήσει την επίθεση στο εργατικό κράτος. Αυτή η θεωρία ήταν θεωρητικά ανόητη και ιστορικά

λάθος.

«Μια κατάσταση στην οποία το προλεταριάτο είναι ακόμα ανίκανο να εκμεταλλευτεί την εξουσία αλλά μπορεί να εμποδίσει την αστική τάξη να χρησιμοποιήσει τη δύναμή της για έναν πόλεμο, είναι μια κατάσταση ασταθούς ταξικής ισορροπίας στην υψηλότερη έκφρασή της. Μια ισορροπία ονομάζεται ασταθής ακριβώς όταν δεν μπορεί να διαρκέσει πολύ. Πρέπει να στρέφεται προς τη μία πλευρά ή την άλλη. Είτε το προλεταριάτο έρχεται στην εξουσία είτε αλλιώς η μπουρζουαζία, με μια σειρά συντριπτικών χτυπημάτων, αποδυναμώνει την επαναστατική πίεση τόσο ώστε να ανακτήσει την ελευθερία δράσης, κυρίως στο ζήτημα του πολέμου και της ειρήνης. Μόνο ένας ρεφορμιστής μπορεί να αντιμετωπίζει την πίεση του προλεταριάτου στην αστική τάξη ως έναν παράγοντα που οδηγεί σε εγγύηση κατά της επέμβασης. Ακριβώς από αυτή την αντίληψη προέκυψε η θεωρία της οικοδόμησης του σοσιαλισμού σε μια χώρα, με δεδομένη την ουδετεροποίηση της παγκόσμιας μπουρζουαζίας (Στάλιν). Όπως η κουκουβάγια που πετάει τα χαράματα, έτσι και η σταλινική θεωρία της ουδετεροποίησης της μπουρζουαζίας από την πίεση του προλεταριάτου ήρθε μόνο όταν οι συνθήκες που προκάλεσαν αυτή τη θεωρία είχαν αρχίσει να εξαφανίζονται “[8].

Τέτοιες πασιφιστικές ανοησίες σχετικά με τη δυνατότητα να γίνει πασιφιστική η αστική μπουρζουαζία έπρεπε να καταλήγουν αναπόφευκτα σε μια ανοιχτή συνθηκολόγηση με τον ιμπεριαλισμό. Ο Τρότσκι είχε ήδη προβλέψει το 1928 ότι η σταλινική εθνικιστική απόκλιση έπρεπε να οδηγήσει σε μια κοινωνικο-πατριωτική κατάρρευση και στη συνεργασία της γραφειοκρατίας με το ένα ιμπεριαλιστικό στρατόπεδο (ενάντια στο άλλο).

«Είναι δυνατόν να οδηγήσουμε το προλεταριάτο να κρατήσει ντεφετιστική θέση σε σχέση με το αστικό κράτος μόνο μέσω ενός διεθνιστικού προσανατολισμού στο πρόγραμμα πάνω σε αυτό το κεντρικό ζήτημα και μέσω μιας καθαρής απόρριψης της σοσιαλ-πατριωτικής παραχάραξης που έρχεται μασκαρεμένη αλλά που

επιδιώκει να χτίσει μια θεωρητική φωλιά μέσα στο πρόγραμμα της Διεθνούς του Λένιν ». [9]

Θα μπορούσαμε να υποτιμήσουμε τη σημασία αυτών των σκέψεων για σήμερα, καθώς δεν υπάρχουν πλέον εργατικά κράτη. Όμως, πρώτον, ένας σημαντικός τομέας σταλινικών και μισοσταλινικών εξακολουθεί να θεωρεί την Κίνα ως «σοσιαλιστικό κράτος» ή «παραμορφωμένο εργατικό κράτος», όπως προαναφέραμε. Άλλοι ρεφορμιστές δεν πάνε τόσο μακριά, αλλά εξακολουθούν να βλέπουν την Κίνα και τη Ρωσία ως κάτι πολιτικά- ποιοτικά ανώτερο από τα παλιά ιμπεριαλιστικά κράτη και, επομένως, καταλήγουν στην υποστήριξη στις αναδυόμενες Μεγάλες Δυνάμεις. Επιπλέον, είναι εύκολα κατανοητό να φανταστούμε ένα σενάριο όπου οι ρεφορμιστές θα υπερασπίζονται μια, ας πούμε, «φιλελεύθερη», «πιο δημοκρατική» Ευρωπαϊκή Ένωση ενάντια στις «ημιφασιστικές», υπερ-αντιδραστικές ΗΠΑ. Ο σοσιαλ-πατριωτισμός γνωρίζει πολλούς διαφορετικούς δρόμους, αλλά όλοι καταλήγουν στο στρατόπεδο υπεράσπισης της ιμπεριαλιστικής πατρίδας. Ή για να το θέσουμε στη φόρμουλα του Τρότσκι: “Ο σοσιαλ-πατριωτισμός είναι μόνο μια μάσκα για τον σοσιαλ-ιμπεριαλισμό.” [10]

Η θεωρητική του ρίζα είναι η χτυπημένη από τη μοίρα θεωρία του «σοσιαλισμού σε μια χώρα», η οποία ακυρώνει τη διεθνή φύση της εργατικής τάξης και τη διεθνιστική ουσία της ταξικής πάλης που συμπυκνώνεται στο πρόγραμμα του επαναστατικού ντεφετισμού.

«Η θεωρία που αναγνωρίζει τη δυνατότητα πραγματοποίησης του σοσιαλισμού σε μια χώρα καταστρέφει την εσωτερική σχέση ανάμεσα στον πατριωτισμό του νικηφόρου προλεταριάτου και τον ντεφετισμό του προλεταριάτου των αστικών χωρών. Το προλεταριάτο των προηγμένων καπιταλιστικών χωρών εξακολουθεί να ταξιδεύει στο δρόμο προς την εξουσία ». [11]

Η καταστροφική σταλινική θεωρία του «σοσιαλισμού σε μια χώρα» δεν σχετίζεται μόνο με το ζήτημα του επαναστατικού αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο. Έχει επίσης τεράστια επίδραση στα ζητήματα του προγράμματος και της οικοδόμησης

κόμματος. “Σοσιαλισμός σε μια χώρα” σημαίνει να δώσουμε προτεραιότητα στην ταξική πάλη στη δική μας χώρα και να θέσουμε σε δεύτερη μοίρα τον ταξικό αγώνα σε άλλες χώρες. Κατά συνέπεια, σημαίνει επίσης να δοθεί προτεραιότητα στην οικοδόμηση ενός κόμματος στη δική του χώρα και να μπει σε δεύτερη προτεραιότητα η οικοδόμηση σε άλλες χώρες. Επιπλέον, συνήθως πηγαίνει χέρι-χέρι με την αγνόηση ή και μια σοσιαλσοβινιστική στάση απέναντι στις εθνικές μειονότητες και τους μετανάστες στη χώρα τους. Εν ολίγοις, ο «σοσιαλισμός σε μια χώρα» οδηγεί σε εθνο-επικέντρωση και σε εθνικό-ρεφορμισμό σε θεωρητικό, προγραμματικό και οργανωτικό επίπεδο.

Στην πραγματικότητα, βλέπουμε πολυάριθμες οργανώσεις που είναι πρόθυμες να ενεργήσουν ως επαναστατικές αλλά οι οποίες, ασυνείδητα, έχουν μολυνθεί από τις ιδέες του “σοσιαλισμού σε μια χώρα”, δεδομένου ότι δίνουν μεγάλη προτεραιότητα στην εθνική δουλειά σε αντίθεση με τη διεθνή δουλειά. Ως αποτέλεσμα, αρνούνται να ασχοληθούν όσο πρέπει με θέματα της διεθνούς ταξικής πάλης και της οικοδόμησης του Παγκόσμιου Επαναστατικού Κόμματος.

Ο Τρότσκι εξήγησε το 1928 στην κριτική του για το σταλινικό πρόγραμμα ότι ένα διεθνές πρόγραμμα δεν είναι σημαντικό μόνο για ένα παγκόσμιο κόμμα αλλά και για κάθε εθνικό οργανισμό, αφού η εθνική πολιτική δεν μπορεί να γίνει κατανοητή χωρίς το διεθνές πλαίσιο:

«Στην εποχή μας, που είναι η εποχή του ιμπεριαλισμού, δηλαδή της παγκόσμιας οικονομίας και της παγκόσμιας πολιτικής κάτω από την ηγεμονία του οικονομικού κεφαλαίου, κανένα κομμουνιστικό κόμμα δεν μπορεί να καταρτίσει το πρόγραμμά του, προχωρώντας μόνο ή κυρίως με βάση τις συνθήκες και τις τάσεις των εξελίξεων στη χώρα του. Αυτό ισχύει εξίσου για το κόμμα που ασκεί την κρατική εξουσία στα όρια της ΕΣΣΔ. Στις 4 Αυγούστου 1914, ο θάνατος σήμανε για τα εθνικά προγράμματα για πάντα. Το επαναστατικό κόμμα του προλεταριάτου μπορεί να βασίζεται μόνο σε ένα διεθνές πρόγραμμα που αντιστοιχεί στον χαρακτήρα της σημερινής εποχής, την εποχή της υψηλότερης

ανάπτυξης και κατάρρευσης του καπιταλισμού. Ένα διεθνές κομμουνιστικό πρόγραμμα δεν είναι σε καμία περίπτωση το σύνολο των εθνικών προγραμμάτων ή ένα αμάλγαμα των κοινών χαρακτηριστικών τους. Το διεθνές πρόγραμμα πρέπει να προχωρά άμεσα με βάση την ανάλυση των συνθηκών και των τάσεων της παγκόσμιας οικονομίας και του παγκόσμιου πολιτικού συστήματος που γίνονται αντιληπτές στο σύνολό τους με όλες τις συνδέσεις και αντιφάσεις τους, δηλαδή με την αμοιβαία ανταγωνιστική αλληλεξάρτηση των ξεχωριστών τμημάτων του. Στην παρούσα εποχή, σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό, τι στο παρελθόν, ο εθνικός προσανατολισμός του προλεταριάτου πρέπει και μπορεί να απορρέει μόνο από έναν παγκόσμιο προσανατολισμό και όχι το αντίστροφο. Εδώ έγκειται η βασική και πρωταρχική διαφορά ανάμεσα στον κομμουνιστικό διεθνισμό και όλες τις ποικιλίες του εθνικού σοσιαλισμού ». [12]

Για τον ίδιο λόγο, μια επαναστατική οργάνωση δεν μπορεί να οικοδομηθεί μόνο στο εθνικό της έδαφος. Πρέπει να οικοδομηθεί ταυτόχρονα ως διεθνής οργάνωση. Ο Τρότσκι απαντούσε σε εκείνους τους επαναστάτες που θεωρούσαν την κατασκευή μιας διεθνούς οργάνωσης “πρώρη” τα εξής:

“Η αντίληψη σας για τον διεθνισμό μου φαίνεται λανθασμένη. Σε τελική ανάλυση, παίρνετε τη Διεθνή ως σύνολο των εθνικών τμημάτων της ή ως προϊόν της αμοιβαίας επιρροής των εθνικών τμημάτων της. Αυτό είναι, τουλάχιστον, μια μονόπλευρη, αντιδιαλεκτική και ως εκ τούτου λανθασμένη αντίληψη της Διεθνούς. Αν η Κομμουνιστική Αριστερά σε όλο τον κόσμο αποτελούνταν μόνο από πέντε άτομα, και πάλι θα ήταν υποχρεωμένη να οικοδομήσει μια διεθνή οργάνωση ταυτόχρονα με την οικοδόμηση ενός ή περισσότερων εθνικών οργανώσεων.

Είναι λάθος να βλέπετε την εθνική οργάνωση ως το θεμέλιο και τη διεθνή ως την σκεπή. Η αλληλεξάρτηση εδώ είναι εντελώς διαφορετικού τύπου. Ο Μαρξ και ο Ένγκελς ξεκίνησαν το κομμουνιστικό κίνημα το 1847 με ένα διεθνές κείμενο και με τη δημιουργία μιας διεθνούς οργάνωσης. Το ίδιο πράγμα επαναλήφθηκε και με τη δημιουργία της Α' Διεθνούς. Το ίδιο

ακριβώς μονοπάτι ακολουθήθηκε από την Αριστερά του Τσίμερβαλντ για την προετοιμασία της Τρίτης Διεθνούς. Σήμερα ο δρόμος αυτός υπαγορεύεται πολύ πιο επιθετικά από ό, τι στις μέρες του Μαρξ. Είναι φυσικά δυνατόν στην εποχή του ιμπεριαλισμού να δημιουργηθεί μια επαναστατική προλεταριακή τάση στη μια ή την άλλη χώρα, αλλά δεν μπορεί να εξελιχθεί και να ανθήσει σε μια απομονωμένη χώρα. Την επόμενη μέρα από τη δημιουργία της, πρέπει να αναζητήσει ή να δημιουργήσει διεθνείς δεσμούς, μια διεθνή πλατφόρμα, μια διεθνή οργάνωση. Η εγγύηση της ορθότητας της εθνικής πολιτικής βρίσκεται μόνο σε αυτόν τον δρόμο. Μία τάση που παραμένει περιορισμένη σε εθνικό επίπεδο για ένα διάστημα ετών, καταδικάζεται αμετάκλητα σε εκφυλισμό.

Αρνείστε να απαντήσετε στην ερώτηση ως προς το χαρακτήρα των διαφορών σας με τη Διεθνή Αντιπολίτευση με το σκεπτικό ότι απουσιάζει ένα διεθνές κείμενο αρχών. Θεωρώ ότι μια τέτοια προσέγγιση στο ερώτημα είναι καθαρά τυπική, άψυχη, μη πολιτική και μη επαναστατική. Μια πλατφόρμα ή ένα πρόγραμμα είναι κάτι που έρχεται ως αποτέλεσμα μαζικών εμπειριών από κοινές δραστηριότητες με βάση ένα ορισμένο αριθμό κοινών ιδεών και μεθόδων. Η πλατφόρμα σας του 1925 δεν δημιουργήθηκε την πρώτη μέρα της ύπαρξής σας ως φράξια. Η Ρωσική Αντιπολίτευση δημιούργησε μια πλατφόρμα στο πέμπτο έτος του αγώνα της- και παρόλο που αυτή η πλατφόρμα εμφανίστηκε δύομισι χρόνια μετά την δική σας, έχει ξεπεραστεί από πολλές απόψεις ». [13]

Συνοψίζοντας, ο καπιταλισμός και ο ιμπεριαλισμός υπάρχουν και μπορούν να υπάρξουν μόνο ως ένα παγκόσμιο σύστημα. Ο αγώνας εναντίον του πρέπει να πάρει τον δρόμο της διεθνούς ταξικής πάλης και ο στόχος του πρέπει να είναι η δημιουργία μιας παγκόσμιας σοσιαλιστικής οικονομίας και μιας παγκόσμιας ομοσπονδίας εργατοαγροτικών δημοκρατιών. Ένας τέτοιος αγώνας απαιτεί ένα παγκόσμιο κόμμα, δηλαδή μια διεθνή οργάνωση και όχι εθνικά απομονωμένες ομάδες.

[\[1\]](#) Ο καπιταλισμός σήμερα κι ο νόμος της ανισόμερης ανάπτυξης

We have dealt with this issue in more detail in an essay by Michael Pröbsting: Capitalism Today and the Law of Uneven Development: The Marxist Tradition and its Application in the Present Historic Period, in: Critique: Journal of Socialist Theory, Vol. 44, Issue 4, 2016, <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/03017605.2016.1236483>

[2] Καρλ Μαρξ Karl Marx: Grundrisse [Outlines of the Critique of Political Economy (Rough Draft of 1857-58)]; in: MECW 28, p. 98

[3] Η Διαρκής Επανάσταση του Τρότσκι Leon Trotsky: The Permanent Revolution (1929), Pathfinder Press, New York 1969, p. 146

[4] Ο ιμπεριαλισμός κι η παρακμή του καπιταλισμού, See Michael Pröbsting: Imperialism and the Decline of Capitalism (2008), in: Richard Brenner, Michael Pröbsting, Keith Spencer: The Credit Crunch – A Marxist Analysis (2008), <http://www.thecommunists.net/theory/imperialism-and-globalization/>

[5] Περί παγκοσμιοποίησης, Michael Roberts: A world rate of profit. Globalisation and the world economy (2012), p. 2, http://thenextrecession.files.wordpress.com/2012/07/roberts_michael-a_world_rate_of_profit.pdf

[6] Η ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων οικονομιών είναι το κλειδί, The super-cycle lives: EM growth is key, Standard Chartered Bank, Special Report, 06 November 2013, p. 13

[7] Η Διαρκής Επανάσταση, Leon Trotsky: The Permanent Revolution (1929), Pathfinder Press, New York 1969, p. 255

[8] Όπως πριν, Leon Trotsky: The Permanent Revolution (1929), Pathfinder Press, New York 1969, pp. 267-268

[9] Η Τρίτη Διεθνής μετά τον Λένιν, του Τρότσκι Leon Trotsky:

The Third International After Lenin. The Draft Program of the Communist International: A Criticism of Fundamentals (1928), Pathfinder Press, New York 1970, p. 73

[\[10\]](#) Η Δεύτερη Διεθνής στο κατώφλι του νέου πολέμου, Τρότσκι, Leon Trotsky: Progressive Paralysis. The Second International on the Eve of the New War (1939), in: Writings of Leon Trotsky, 1939-40, p. 37

[\[11\]](#) Leon Trotsky: The Third International After Lenin. The Draft Program of the Communist International: A Criticism of Fundamentals (1928), Pathfinder Press, New York 1970, p. 72

[\[12\]](#) Η Τρίτη Διεθνής μετά τον Λένιν, του Τρότσκι , Leon Trotsky: The Third International After Lenin (1928), Pathfinder Press, New York 1970, p.4

[\[13\]](#) Τρότσκι προς τη Συντακτική Επιτροπή του “Prometeo” Leon Trotsky: To the Editorial Board of Prometeo (1930); in: Writings 1930, pp. 285-286

<https://www.thecommunists.net/theory/anti-imperialism-in-the-age-of-great-power-rivalry/chapter-14>